

خلاصة من الخلاصة في علوم القرآن

اللغة اليوربا

**Ọrọ ẹkí lẹ́tí inú Tira (Al-Khulaasa) tí ó
sọrọ́ nipa awọn imọ-ìjìnlẹ́ inú Al-Qur'an
Alapọ̀nle
Ede Yoruba**

Lati ọwọ

Haitham ọmọ Muhammad Sarhan

**Olukọ́ ní Mọ́salasi Anabi tẹ́lẹ́tẹ́lẹ́ átí alamojuto ilẹ́ ẹ́kọ́
Sunnah**

**Ki Ọlọ́hun foriji oun átí awọn obi rẹ́, átí gbogbo awọn
tí wọ́n ran an lọwọ́ lẹ́tí tẹ́ iwe yìí jade.**

Al-Qur'an Alapõnle

Itumọ rẹ ninu sharia: oun ni ọrọ Ọlọhun, ti O sọ ọ kalẹ fun ojise Rẹ, Igbehin awon Anabi Rẹ, Muhammad – ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - ti ọrọ naa bere pelu Suratu Al-Fatihah, ti o si pari pelu Surat An-Nas.

A le se afiti Al-Qur'an si:

- (1) ọdọ Ọlọhun nitoripe ọrọ Rẹ ni ní tootọ, ní gbolohun ati ní itumọ.
- (2) ọdọ Jibril: ((Dájúdájú (al-Kur'ān) ni ọrọ (tí A fí rán Jibrīl) Òjísẹ, alápòn-ónlé, alágbára)) (At-takwir)
- (3) ọdọ Anabi - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a - ((Dájúdájú al-Kur'ān ni ọrọ (tí A fí rán) Òjísẹ, alápòn-ónlé, Kì í se ọrọ eléwì)) (Al-Haaqqah)

Ninu awon oruko Al-Qur'an ni:

- (1) Al-Qur'an: ti o tumọ si oluka, oluko nnkan jọ tabi nnkan ti a ka, ti a ko jọ.
- (2) Az-zikir: awon waasi ati awon ikilo wa ninu rẹ, ati awon nnkan ti gbogbo eniyan niilo fun ọrọ igbesi aiye won ati ni ojo ikeyin. Ati pe Al-kur'an je nnkan ti o ni ọla ati ipo tó ga.
- (3) Al-furqan: o se opinya laarin otito ati iro.
- (4) Al-kitaab: o se akojopo awon itan orisirisi, awon idajo, ati awon iroyin.
- (5) Al-tanzeel: won sọ ọ kale láti ọdọ Ọlọhun sí gbogbo eniyan.

Ninu awon iroyin Al-Qur'an ni pe:

- (1) O tobi: ((àti al-Kur'ān Nlá)) (Al-Hijir:87)
- (2) Tira ibukun ni: ((Èyí ni Tírà ibùkún tí A sòkalẹ fún ọ)) (Sood:29)
- (3) Alapõnle ni: ((Dájúdájú al-Kur'ān ni ñnkan kíkẹ

alápòn-ónlé)) (Al-Waakiha:77)

- (4) O n ɛ itosona si ɔna ti o to julio: ((Dájúdájú al-Kur'ān yíí, ó n fíni mònà sí ɔnà tààrà)) (Al-Is'raa:9)
- (5) O maa n lapa pupo: ((Tí ó bá jẹ pé A sọ al-Kur'ān yíí kalẹ sọrí àpáta ni, dájúdájú o máa rí i tí ó máa wálẹ, tí ó máa fọ pẹtẹpẹtẹ fún ipáyà Allāhu)) (Al-Hash'r:21)
- (6) ((àlàyé fún gbogbo n̄nkan, ìmònà, ìkẹ àti ìró ìdùnnú)) (An-Nah'l:89).

Orọ sọki nipa awọn Surah ati aayah Al-Qur'an

Onka awọn Surah ti o wa ninu Al-Qur'an jẹ 114
Onka awọn aayah ti o wa ninu Al-Qur'an jẹ 6236
Onka awọn Juzhu ti o wa ninu Al-Qur'an jẹ 30
Onka awọn Hizb ti o wa ninu Al-Qur'an jẹ 60
Onka idakan idamerin ti o wa ninu Hizb jẹ 4
Onka idakan idamejọ ti o wa ninu Hizb jẹ 8
Onka idakan idamejọ ti o wa ninu Al-Qur'an jẹ 480
Surah alakọkọ ninu Al-Qur'an ni Al-Fatihah
Surah ti o kẹhin ninu Al-Qur'an ni An-Nas
Awọn surah ti o kuru ju ni: Al-Asr, An-Nasr, ati Al-Kauthar.

Onka aayah inu surah ti o kuru ju ni 3.
Surah ti o gun julọ ni Al-Baqarah.
Onka aayah inu surah ti o gun julọ ni 286.
Aayah ti o tobi julọ ni Ayat al-Kursiyy.
Aayah ti o gun julọ ni Ayat al-Dain.
Surah ti o tobi julọ ninu Al-Qur'an ni Al-Fatihah.
Surah kan tí kòní Bismillahi ni At-Taubah.
Surah kan ti ó ni Bismillahi meji ni An-Naml.
Onka awọn surah Makkiyyah jẹ 86.
Onka awọn surah Madaniyyah jẹ 28.
Onka awọn iforikanlẹ jẹ 15.
Onka awọn surah ti o bẹrẹ pẹlu Al-Hamdu jẹ 5.
Onka awọn surah ti o bẹrẹ pẹlu Tasbeeh jẹ 7.
Onka awọn surah ti o bẹrẹ pẹlu ibura jẹ 15.
Onka awọn surah ti o bẹrẹ pẹlu gbolohun "Inna" jẹ 4
Aayah akọkọ ti o sọkalẹ ni awọn ibẹrẹ suratul Al-Alaq
Aayah ti o gbẹhin sọkalẹ ni aayah 281 ninu Al-Baqarah.
Surah ti o gbẹhin sọkalẹ ni An-Nasr
Akọkọ awọn surah Al-Mufasssal ni Al- Mursalaat
Igbeyin awọn surah Al-Mufasssal ni An-Nas.

Surah Makkiyyah ati Surah Madaniyyah
Pipin Al-Qur'an si Makkiyyah ati Madaniyyah

Awon onimimo pin Al-Qur'an si ipin meji latara akoko ti o sokale:

- (1) Makkiyyah: surah ti o sokale siwaju Hijra, koda ki o sokale si ibi ti kii se Makkah.
- (2) Madaniyyah: surah ti o sokale leyin Hijra, koda ki o sokale si Makkah.

Iyato ti o wa laarin Makkiyyah ati Madaniyyah pin si ona meji:

- (1) **Ona igbe oro kale:** eyii ti o po ju lara awon Makkiyyah ni pe ona igbe oro kale maa n lagbara pupo, ona ibani soro si maa n lekoko.
Eyii ti o po ju lara awon Makkiyyah ni kikuru awon aayah won, ati fifi eri oro mule pelu agbara.
- (2) **Nkan ti oro da le lori:** eyii ti o poju lara Makkiyyah ni sisoro nipa imo Olahun ni okan so so ati nini adisokan re, sugbon Madaniyyah maa n se alaye awon ijosin ati awon ona ibasepo laarin awon eniyan.
Eyii ti o poju lara Madaniyyah ni sisoro pupo nipa jihad ati awon munafiki.

Opo ofin:

Ipile ni pe awon surah Makkiyyah, gbogbo aayah won ni Makkiyyah, awon surah Madaniyyah naa, gbogbo aayah won ni Madaniyyah, a ko nii gba pe won se ayaafi aayah kan ninu won a fi pelu eri ti o fi ese mule, ti o si lalaafia.

Ninu awon ami ti a ma maa fi da Makkiyyah mo yato si Madaniyyah ni pe:

- (1) gbogbo surah ti o ba ti bere pelu awon arafi eleyo kookan, surah makkiyyah ni won ayaafi Al-

Baqarah ati Al-Imran.

- (2) Gbogbo surah ti gbolohun "Kalla" ba ti wa ninu rẹ, surah Makkiyyah ni wọn, ayafi Al-Takathur.
- (3) Gbogbo surah ti iforikanlẹ ba ti wa ninu rẹ, surah Makkiyyah ni.
- (4) Gbogbo surah ti o ba ti bẹrẹ pẹlu ibura, surah Makkiyyah ni.
- (5) Gbogbo suran ti o ba ti bẹrẹ pẹlu gbolohun "Al-Hamd", surah Makkiyyah ni.
- (6) Gbogbo surah ti itan awọn anabi ba ti wa ninu rẹ lẹkun rẹrẹ, surah Makkiyyah ni wọn ayaafi Surat Al-Baqarah.
- (7) Gbogbo surah ti gbolohun (Yaa ayyuha naas) ba ti wa ninu rẹ, tí kòsì (Yaa ayyuha ladhina aamanu) ninu rẹ, surah Makkiyyah ni.
- (8) Gbogbo surah ti (Yaa ayyuha ladhina aamanu) ba ti wa ninu rẹ, tí kòsì (Yaa ayyuha naas) ninu rẹ, surah Madaniyyah ni.
- (9) Gbogbo surah ti ọrọ nipa awọn munafiki ba ti wa ninu rẹ, surah Madaniyyah ni wọn ayaafi Suratu Al-Ankabuut ti iyapa ẹnu wa lori rẹ.
- (10) Gbogbo surah ti alaye ijiya ti a ẹ lofin tabi alaye ọranyan ba ti wa ninu rẹ, Madaniyyah ni.

Awọn anfaani ti o wa nibi mimọ Makkiyyah ati Madaniyyah.

- (1) Iṣafihan Balaaga Al-Qur'an.
- (2) Iṣafihan ọgbọn ati oye ofin sharia
- (3) Kíkọ àwọn olupepe si ẹsin Olóhún lẹkọọ àti títo wọn si ọ̀nà ododo.
- (4) Sise adayanri awọn aayah ti ó pa aayah miiran rẹ sí awọn aayah ti wọn parẹ.

Awọn ẹkọ kika Al-Qur'an

Iṣesi Anabi – ki iṣe ati ọlọhun maa ba a - pẹlu Al-Qur'an

Ibn al-Qayyim - ki Ọlọhun yonu si - sọ pe: "Anabi - ki iṣe ati ọlọhun maa ba a – ni Hizb kan ti o maa n ka ninu Al-Qur'an, ko si kii n fi i silẹ, o maa n ka a pẹlẹpẹlẹ, kii ṣe kánjúkánjú, bi ko se pe, ó maa n kà á ní ifọsiwẹwẹ ní arafi kọọkan, o maa n ka Al-Qur'an ni aayah aayah, o si maa n fa awọn arafi maddi gun... o maa n ṣe ahuzu billah mina shaitaani Rajeem ki o to bẹrẹ si nii ka Al-Qur'an ..., o fẹran lati maa gbọ Al-Qur'an ti ẹlomiran ba n ka a ... o man n ka Al-Qur'an ni iduro, ijoko, ibusun, ati ni ipo aluwala tabi ni ipo ẹgbin kekere, Ko si nnkan ti o le di lẹwọ lati ma ka Al-Qur'an ayaafi Janaba, o maa n ranmu ke Al-Qur'an, o si maa n dá ohun rẹ pada pẹlu Al-Qur'an nigba miran".

Awọn ẹkọ ti o ṣe pataki ki a mulo nibi kika Al-Qur'an

- (1) Aniyani ododo ati mimọ pẹlu Ọlọhun, nitorin a kò gbọdọ ka Al-Qur'an nitori ki awọn eniyan le sọ pe: o mọ kurani ka, tabi fun idi miiran.
- (2) Ibọwọ fun Al-Qur'an ati fifi ọkan si kika rẹ de bii pe ko nii si irori Kankan ninu ọkan nigba ti a ba n ka a.
- (3) Rironu si ohun ti a nka ati wiwa agbọye awọn itumọ ti Ọlọhun gbalero ninu rẹ.
- (4) Fifi pako ṣe imọtoto ẹnu lati fi ṣe aponle fun Al-Qur'an.
- (5) Ṣiṣe ahuzu billahi mina shaitaani Rajeem saaju ki a to ka Al-Qur'an.
- (6) Kika awọn aayah ti a ba fẹ ni akatunka pẹlu aniyani lati ronu si itumọ wọn daada.
- (7) Sisun ẹkun nigbati a ba nka Al-Qur'an ati nigbati a ba n gbọ ọ.

- (8) Ifokan si awon aayah re nipa bibeere lowo Olahun tabi wiwa aabo Re, ati iru be.
- (9) Jijina si erin, erepa, fifi owosere, ati iru be.
- (10) Dida kika Al-Qur'an duro nigba ti a ba fe ya; nitori pe Olahun wa ni a n ba so.
- (11) Didun ohun pelu Al-Qur'an; nitori pe yoo le kosi inu okan daada.
- (12) Didunnimo awon ofin kika Al-Qur'an, gegbe awon onimimo se gbe kale.
- (13) Kika Al-Qur'an lodogba alfa onimo kurani lekan lodun, gegbe Anabi - ki ike ati ola Olahun maa ba a - se maa n keko lodogba jibreel.

Pataki gbigbo Al-Qur'an

Ninu awon iwa Anabi – ki ike ati ola Olahun maa ba a - ni gbigbo Al-Qur'an lati odogba elomiran. Hadith ti o wa ninu tira Sahih mejeji so pe Anabi - ki ike ati ola Olahun maa ba a - so fun Ibn Mas'ud pe: "Ka Al-Qur'an fun mi", Mo so pe: "Se emi yoo ka a fun o ti o si je pe iwo ni won so o kale fun?" O so pe: "Mo nife ki n maa gbo lati odogba elomiran ni." ((Nigba ti won ba gbo ohun ti A sokale fun Ojise naa, o maa ri eyinju won ti o maa damije)).

Se obinrin ti n se nkan osu le ka Al-Qur'an?

Sheikul-Islam Ibn Taimiyyah - ki Olahun yonu si - so pe: "Kosi eri to han, to si lalaafia ti o ko fun obinrin ti nse nkan osu lowo pe ki o ma ka Al-Qur'an... O daju pe awon obinrin nse nkan osu ni asiko Anabi - ki ike ati ola Olahun maa ba a - ko si ko fun won pe ki won ma ka Al-Qur'an, gegbe ko se ko fun won pe ki won ma se zikiri ati adura".